

מהאקדמיה אל בית הספר - הזדמנויות ואתגרים בחינוך לזכויות אדם

יום ד' 15:45-15:14, בניין 72 חדר 666

בשנת הלימודים 2017-2018 ובשנת הלימודים 2018-2019, יצא אל הפועל פרויקט משותף למרכז לחקר פוליטיקה וחברה אירופית ולבית הספר הדו-לשוני בבאר שבע, במימון תוכנית ז'אן מונה (ארסמוס+) של האיחוד האירופי. במסגרת הפרויקט סטודנטיות וסטודנטים מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב יקבלו הזדמנות ליישם את הידע שצברו במהלך לימודיהם האקדמיים, ולארגן בשיתוף עם תלמידי בית הספר תהליכי לימוד בנושא זכויות אדם בפרספקטיבת האיחוד האירופי. הסטודנטיות והסטודנטים יקבלו ידע והכשרה במהלך קורס אקדמי, ויידרשו להנגיש את הידע שצברו באופן מעשי לתלמידות ותלמידי בית הספר. הקורס יאפשר לסטודנטים להעמיק בנושא זכויות אדם וחינוך לזכויות אדם, בפרספקטיבה האירופית ובפרספקטיבה הישראלית, כמו גם להיחשף לתחום החינוך הדו-לשוני בישראל. מטרת הקורס היא לאפשר לתלמידות ולתלמידים ללמוד על זכויות אדם שונות בדרכים יצירתיות ומעניינות, ולהעניק לסטודנטיות ולסטודנטים הזדמנות להתנסות בפרקטיקה החינוכית הייחודית של בית הספר הדו-לשוני.

נושאי הלימוד

- זכויות אדם בישראל ובעולם
- חינוך לזכויות אדם
- חינוך דו לשוני, רב תרבותי, דו לאומי וחינוך לתרבות של שלום
- אמנות בינלאומיות

חובות הקורס

הקורס יימשך על פני שלושה סמסטרים, לא ניתן להשתתף רק בחלקו – ההשתתפות מותנית בהשתתפות בשלושת הסמסטרים – סמסטר אביב תשע"ח, סמסטר סתיו תשע"ט, סמסטר אביב תשע"ט.

חובות הקורס לסמסטר אביב תשע"ח:

נוכחות, קריאה והשתתפות פעילה בשיעורים (20%).

הגשת דו"ח סיור (10%).

הגשת דו"ח על מפגש ההכנה עם בית הספר (10%).

עבודה מסכמת (60%).

רשימת קריאה

שיעור 1 – 7 במרץ | שיעור פתיחה - הכרות, מבוא והסבר על הקורס

הכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם (1948).

שיעור 2 – 14 במרץ | על זכויות אדם וזכויות אזרח

בן-נפתלי, ארנה ויובל שני (2006). המשפט הבינלאומי בין מלחמה לשלום. תל אביב: רמות. עמ' 195-218, 220-222.

שיעור 3 – 21 במרץ | זכויות אדם בישראל – מהזירה הבינלאומית למקומית

Thomas Risse and Kathryn Sikkink, "The Socialization of international human rights norms into domestic practices," in The Power of Human Rights.

ספרד, מיכאל (2003). "ליטיגציה בינלאומית בבית המשפט המקומי: בין דילול משפטי לבדלנות שיפוטית - תמונת מצב". המשפט 15. עמ' 73-78.

בג"ץ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים, חטיבת זכויות האדם נ' שר האוצר, סג (2) 545.

שיעור 4 – 28 במרץ | אתגרים במערכת החינוך בישראל

קוש זוהר, טלילה ודינה חרובי (2017). "ריצת משוכות: מכשולים בדרך לשוויון זכויות מגדרי בישראל" בתוך: פורצות גדרות – חינוך ומגדר בשדות שיח מגוונים חרובי וקוש זוהר (עורכות). תל אביב: הקיבוץ המאוחד. עמ' 17-46.

שיעור 5 – 11 באפריל | זכויות אדם במערכת החינוך בישראל

פינסון, הללי (2013). ממדינה יהודית ודמוקרטית למדינה יהודית נקודה - ניתוח הפרקים החדשים בספר הלימוד למקצוע האזרחות "להיות אזרחים בישראל: מדינה יהודית ודמוקרטית". האגודה לזכויות האזרח, דיראסאת – מרכז ערבי למשפט ומדיניות. עמ' 8-39.

Gordon, Neve. "The geography and political context of human rights education: Israel as a case study." Journal of Human Rights 11.3 (2012): 384-404.

שיעור 6 – 25 באפריל | תיאוריות של חינוך דו-לשוני ורב-תרבותי

הרצאת אורח – חומר קריאה ישלח בהמשך.

שיעור 7 – 2 במאי | חינוך דו-לשוני, רב-תרבותי, דו-לאומי וחינוך לתרבות של שלום

גור זיו, חגית (2013). פדגוגיה ביקורתית-פמיניסטית וחינוך לתרבות של שלום. מכון מופ"ת. עמ' 97-123.

בקרמן, צבי (2008). "עיצוב זיכרון מפיס: לקראת דו-קיום יהודי-פלסטיני באמצעות חינוך דו-לשוני" בתוך: משחקי זיכרון – תפיסות של זמן וזיכרון בתרבות היהודית, יותם בנוימן (עורך). עמ' 231-248.

שיעור 8 – 9 במאי | חינוך והוראה של זכויות אדם

חסאן, שרף (2016). איזה מחנכים אנחנו רוצים? – מחשבות בעקבות פרשת פיטורי המורה עלי מואסי. [אתר האגודה לזכויות האזרח](#).

הארץ 03.02.2014 "מורה במבחן - אדם ורטה : צריך לדבר על הכל בכיתה, מה שהופך לטאבו מסוכן".

מערך שיעור : **מפגש פתיחה בנושא זכויות אדם**. האגודה לזכויות האזרח.

מערך שיעור : **מפגש סיום בנושא זכויות אדם – פעולה לשינוי חברתי**. האגודה לזכויות האזרח.

שיעור 9 – 16 במאי | זכויות הילד

אמנת זכויות הילד (1991).

קרפ, יהודית (2006). "אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד - מטה קסם או מקסם שווא". **המשפט** 22.

שיעור 10 – 23 במאי | זכויות מהגרים ופליטים

האמנה הבינלאומית בדבר מעמדם של פליטים (1951).

נייר עמדה : פליטים ומבקשי מקלט מאריתריאה וסודן בישראל - תמונת מצב. ינואר 2018.

בג"ץ 4542/02 עמותת "קו לעובד" ואח' נ' ממשלת ישראל ואח'.

International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (1990).

שיעור 11 – 6 ביוני | זכויות האישה

אמנה בדבר ביטול אפליה נגד נשים לצורותיה (1979).

Charlotte Bunch and Samantha Frost, Women's Human Rights: An Introduction, (Published in Routledge International Encyclopedia of Women: Global Women's Issues and Knowledge, Routledge, 2000).

שיעור 12 – 13 ביוני | חופש המידע וחופש העיתונות

חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998.

נגבי, משה (1999). **חופש העיתונות בישראל – ערכים בראי המשפט**. ירושלים : מכון ירושלים לחקר ישראל. עמ' 1-23.

The Internet's Own Boy: The Story of Aaron Swartz ([Movie](#)).

שיעור 13 – 20 ביוני | מפגש סיכום

במסגרת הקורס יתקיימו – (1) סיור בנושא זכויות אדם בנגב; (2) ביקור בבית הספר הדו-לשוני.